

Ärende: VN/36213/2025

Utkast till regeringens proposition med förslag till lag om samhällsbyggande och vissa lagar som har samband med den

1 kap. Allmänna bestämmelser

Era synpunkter på 1 kap.

Finlands svenska synförbund rf anser att det är positivt att lagens allmänna syfte (1 §) nämner jämlika verksamhetsförutsättningar. Vi föreslår dock att termen 'funktionsförmåga' läggs till i definitionen av jämlika möjligheter. Vi betonar att jämlikhet är en grundläggande rättighet och motsätter oss formuleringar i motiveringarna som antyder att man kan pruta på tillgängligheten med hänvisning till områdets topografi eller särdrag. I lagen bör uttryckligen hänvisas till artikel 4.3 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

2 kap. Myndigheter

Era synpunkter på 2 kap.

-

3 kap. Planering

Era synpunkter på 3 kap.

Synförbundet ser positivt på att tillgänglighet nämns i 10 §. Följande brister bör dock åtgärdas:

10 § bör dock kompletteras med krav på sensorisk tillgänglighet, såsom miljöns tydlighet, orienterbarhet och tillräckliga kontrastfärger.

Till informationsskyldigheten i 15 § måste ett krav på tillgängliga informationsformer läggas till (t.ex. skärmläsningssystem, lättläst språk).

Lagen bör också kompletteras med en princip om att rutter och gatubilder ska vara bestående: ändringar måste planeras så att de minimerar olägenheterna för personer med synnedsättning som har lärt sig specifika rutter.

4 kap. Anläggande

Era synpunkter på 4 kap.

-

Bör det införas en tidsfrist för anläggande av gatu- och grönområden, till exempel 10 eller 15 år från det att planen för det allmänna området trätt i kraft? Vilka konsekvenser, fördelar eller nackdelar skulle detta medföra för olika parter? I utkastet föreslås ingen sådan tidsfrist.

Jag vet inte [De tillfälliga arrangemangen under byggtiden bör regleras separat ur ett tillgänglighetsperspektiv.]

5 kap. Upplåtelse av ett allmänt område för allmänt bruk och indragning av ett allmänt område

Era synpunkter på 5 kap.

-

6 kap. Underhåll

Era synpunkter på 6 kap.

Detta är det viktigaste kapitlet för personer med synnedsättning. Synförbundet påpekar följande brister:

Tydliga minimikrav i tid för vinterunderhåll av trottoarer och cykelvägar saknas och behövs.

En tydlig separering av trottoarer och cykelvägar bör uttryckligen nämnas i underhållsskyldigheterna.

Tillfälliga hinder och avvikelser från den normala gatubilden måste märkas ut och styras så att en person med synnedsättning kan upptäcka dem på ett säkert sätt.

Vi stöder skyldigheten i 30 § 4 mom. att utreda tillgänglighetsbrister, men understryker att topografi inte får användas som skäl för att lämna brister oåtgärdade.

7 kap. Tekniska nät

Era synpunkter på 7 kap.

I tillståndsvillkoren (43 §) måste det ställas krav på att placeringen inte försämrar områdets tillgänglighet.

I 7 kap. i utkastet föreslås ett nytt tillståndsförfarande för att placera tekniska nät i ett kommunalt allmänt område. Bör man övergå till detta nya tillståndsförfarande, eller bör placeringen av tekniska nät även fortsättningsvis följa nuvarande kommunspecifik praxis? Mer information om alternativen finns i 5 och 7 kap. i utkastet.

Man bör övergå till placeringstillstånd

8 kap. Arbete i gatuområde eller annat allmänt område

Era synpunkter på 8 kap.

Vi stöder förslaget om ett nytt tillståndsförfarande. Till anmälan i 49 § bör det läggas till ett krav på att redovisa hur personer med synnedsättning leds förbi arbetsplatsen på ett säkert sätt, och hur de informeras om ändringarna på ett tillgängligt sätt. Att bevara bekanta rutter så oförändrade som möjligt under arbetets gång bör skrivas in som en skyldighet.

I 8 kap. i utkastet föreslås att ett nytt tillståndsförfarande införs som komplement till det nuvarande anmälningsförfarandet för arbeten som utförs i ett kommunalt allmänt område. Dessutom föreslås att kommunen ges rätt att utfärda användningsföreskrifter för allmänna områden, rätt att senarelägga inledandet av ett arbete och rätt att förbjuda ett arbete. Vilka tankar väcker förslaget? Mer information om alternativen finns i 5 och 7 kap. i utkastet.

-

9 kap. Dagvatten

Era synpunkter på 9 kap.

Dåligt skötta dagvattensystem orsakar isbildning på trottoarer, vilket utgör en stor fara. Tillgänglighetsperspektivet och behovet av att förebygga halka bör nämnas i planeringsprinciperna i 62 §.

10 kap. Avgifter

Era synpunkter på 10 kap.

-

11 kap. Tvångsmedel och påföljder

Era synpunkter på 11 kap.

-

12 kap. Särskilda bestämmelser

Era synpunkter på 12 kap.

-

13 kap. Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Era synpunkter på 13 kap.

-

Konsekvensbedömning

A. I utkastet till regeringsproposition finns en preliminär bedömning av konsekvenserna av lagen om samhällsbyggande. För att förbättra konsekvensbedömningen är det viktigt att få respons om till vilka delar bedömningen behöver kompletteras.

Hur lyckad är den konsekvensbedömning som presenteras i utkastet som helhet?

I någon mån bristfällig

B. Finns det någon del av konsekvensbedömningen som särskilt behöver kompletteras?

Ja, specificera vilken del eller vilka delar som bör kompletteras, eller vilken saknad bedömning som bör läggas till. [Lagförslaget har inte alls bedömt konsekvenserna för personer med synnedsättning. Detta måste åtgärdas, särskilt gällande sensorisk och fysisk tillgänglighet.]

C. På vad anser ni att lagen om samhällsbyggande får sina mest betydande konsekvenser? Hur skulle ni beskriva de viktigaste konsekvenserna?

De mest betydande konsekvenserna gäller bl.a. underhållet av trottoarer och cykelvägar samt tillfälliga arrangemang under grävarbeten, som har en direkt inverkan på den självständiga rörligheten för personer med synnedsättning.

Övriga synpunkter på hela utkastet till regeringsproposition

Ordet är fritt.

Funktionshinderråden och deras roll i planeringen samt vid upprättandet av underhållsplaner bör lyftas fram tydligare i den fortsatta beredningen.

Jakobsson Matthias
Finlands svenska synförbund rf

Gärkman Anton
Finlands svenska synförbund rf